

Bruxelles, 19. prosinca 2019.
(OR. en)

15267/19

ECOFIN 1161
UEM 391
SOC 812
EMPL 613
COMPET 804
ENV 1039
EDUC 487
RECH 530
ENER 547
JAI 1339

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavni tajnik Europske komisije, potpisao g. Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Datum primitka:	18. prosinca 2019.
Za:	g. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2019) 652 final
Predmet:	Preporuka za PREPORUKU VIJEĆA o ekonomskoj politici europodručja

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2019) 652 final.

Priloženo: COM(2019) 652 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Strasbourg, 17.12.2019
COM(2019) 652 final

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o ekonomskoj politici europodručja

{SWD(2019) 631 final}

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o ekonomskoj politici europodručja

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 136. u vezi s člankom 121. stavkom 2.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika¹, a posebno njezin članak 5. stavak 2.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža², a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

- (1) Europodručje nastavlja sa svojom ekspanzijom, ali na obzoru se naziru međusobno povezani rizici pogoršanja ekonomskih izgleda i neizvjesnost. Osim toga, postoji rizik da će niski rast i inflacija potrajati zbog slabe produktivnosti i starenja stanovništva. Iako je jaz outputa od 2017. pozitivan te je 2018. iznosio 0,7 % potencijalnog BDP-a, očekuje se da će potencijalni rast ostati niži od razina prije krize³. Temeljna inflacija 2018. je ostala u rasponu od 1 do 1,5 % i predviđa se da će se 2019., 2020. i 2021. zadržati na otprilike 1,5 %. Pokazatelji tržišta rada i dalje se poboljšavaju, iako sporijim tempom, očekuje se da će se rast zaposlenosti dodatno usporiti te i dalje postoje izazovi kada je riječ o kvaliteti radnih mjesta. Nominalni rast plaća postao je stabilan dosegovši otprilike 2,25 % 2018. nakon što je nekoliko godina bio ispod 2,0 % te se očekuje da će 2019. iznositi otprilike 2,5 %, a u razdoblju 2020.–2021. opet 2,25 %. Unatoč dobrim uvjetima na tržištu rada realan rast plaća je spor i ostaje nizak, ispod 1 % 2018. i 2019., a očekuje se da će u 2020. i 2021. iznositi 0,7 % odnosno 0,8 %. Očekuje se da će se suficit tekućeg računa europodručja smanjiti. Države članice s deficitom smanjile su svoj deficit tekućeg računa ili ga obrnule u suficit, iako i dalje bilježe vrlo negativna neto stanja međunarodnih ulaganja⁴. Istovremeno neke države članice i dalje imaju trajno veliki suficit tekućeg računa i stoga i dalje povećavaju svoja neto stanja međunarodnih ulaganja. Na dinamiku salda tekućeg računa u europodručju utječe slaba vanjska

¹ SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

² SL L 306, 23.11.2011., str. 25.

³ Svi podaci o prognozama iz ovog dokumenta preuzeti su iz Komisijine jesenske prognoze 2019.

⁴ Europska komisija (2019.), Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2020., COM(2019) 651 final.

potražnja, a to posebno vrijedi za izvozno usmjerene države članice s velikim suficitom tekućeg računa koje uvelike ovise o inozemnoj izveznoj potražnji.

- (2) Kako bi se povećao potencijal za rast i osigurala održivost okoliša i socijalna održivost te potaknula stvarna konvergencija među državama članicama europodručja potrebne su strukturne reforme kojima se potiče održivi rast te materijalna i nematerijalna ulaganja u cilju povećanja produktivnosti. To bi posebno pomoglo onim državama članicama čiji je potencijal za rast jasno niži od prosjeka u europodručju. To bi bilo nužno i kako bi se spriječilo da gospodarstvo europodručja uđe u dulje razdoblje niskog potencijala za rast i niske produktivnosti, niske inflacije cijena i niskog rasta plaća te porasta nejednakosti. Reforme i ulaganja i dalje su presudni kako bi se osiguralo da europodručje ponovno postigne zamah rasta, prevlada snažnije pritiske u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju zbog, među ostalim, pogoršanja demografske slike i olakša transformaciju prema održivom gospodarstvu tako što će europodručju i njegovim državama članicama pomoći da ostvare UN-ove ciljeve održivog razvoja.
- (3) Gospodarski učinak klimatskih promjena, koje su danas jedan od najvećih sistemskih rizika za svjetsko gospodarstvo, financijske sustave i društva, postaje vidljiv. Rizici za globalno gospodarstvo koji proizlaze iz klimatskih promjena i, šire, iz uništavanja okoliša, sve su prisutniji te će utjecati na najranjivije članove društva. Ako ne budu popraćeni primjerenim mjerama, to bi moglo negativno utjecati na otpornost naših gospodarstava, na uključenost i na dugoročni potencijal za rast. U tom bi kontekstu bilo ključno ulaganje i stvaranje regulatornih i financijskih uvjeta za uredan prijelaz na održivo gospodarstvo. Ako im se pristupi na pravi način, izazovi povezani s okolišem i klimom također su prilika za revitalizaciju europskoga gospodarstva u smjeru održivog razvoja. Komisija je u tom cilju predstavila europski zeleni plan, europsku strategiju rasta koja će uključivati prvo europsko klimatsko zakonodavstvo kojim će cilj klimatske neutralnosti do 2050. postati zakon. Istovremeno će zelena tranzicija morati uzeti u obzir učinak na različite dijelove društva. Ulaganje u olakšavanje prijelaza na održivo gospodarstvo trebat će biti popraćeno ulaganjem u vještine i pružanjem potpore u prijelaznim razdobljima zaposlenja kako bi se osiguralo da svi građani uživaju koristi tehnološkog napretka, posebno u sektorima i regijama koje zaostaju u digitalnoj i zelenoj tranziciji.
- (4) Mobilizacija javnih i privatnih sredstava za ulaganje u zelenu i digitalnu tranziciju može pridonijeti kratkoročnom zadržavanju rasta i odgovoriti na dugoročne izazove naših gospodarstava. Iako digitalna revolucija može podrazumijevati mogućnosti u smislu produktivnosti, rasta i otvaranja radnih mjesta, može prouzročiti i probleme, posebno za slabije kvalificirane radnike koji nemaju vještine za rad s novim tehnologijama. Različite brzine prijelaza na digitalno gospodarstvo među državama članicama europodručja mogle bi predstavljati značajan rizik za konvergenciju i makroekonomsku stabilnost. Tome bi se mogli pridodati snažni učinci aglomeracije, pri čemu korist ostvaruju veliki gradovi i dolazi do jačanja već snažnih igrača, što je česta pojava u području digitalnih tehnologija i može povećati nejednakost i negativno utjecati na konvergenciju. Ulaganja bi trebalo usmjeriti na istraživanje i inovacije, ali i na širenje inovacija na cijelo gospodarstvo.
- (5) Koordinirani strategija ulaganja kombinirana sa snažnijim reformama na razini europodručja bila bi ključna za poticanje rasta i odgovor na dugoročne izazove kao što su klimatska tranzicija i tehnološka transformacija. Proračunskim instrumentom za konvergenciju i konkurentnost, koji će se uključiti u program potpore reformama, pružila bi se financijska potpora državama članicama europodručja za provedbu

paketa reformi i ulaganja. Programom InvestEU, koji će isto pridonijeti Planu ulaganja za održivu Europu, također se želi mobilizirati najmanje 650 milijardi EUR dodatnih ulaganja za daljnje poticanje inovacija i otvaranja radnih mjesta u EU-u, među ostalim financiranjem održive infrastrukture. Fondovi kohezijske politike, koji imaju ključnu ulogu u podupiranju naših regija i ruralnih područja, imaju ulogu i u klimatskoj i tehnološkoj tranziciji promicanjem održiva razvoja. Europska investicijska banka već je namijenila 25 % svojeg ukupnog financiranja ulaganjima u području klime te je najavila namjeru da udvostruči taj udio. Kako bi se ostvarili ciljevi održivosti Unije, bilo bi ključno provesti investicijske projekte na nacionalnoj i podnacionalnoj razini koji obuhvaćaju prilagodbu klimatskim promjenama i ublažavanje tih promjena, energetske tranziciju, dekarbonizaciju ili kružno gospodarstvo. Ulaganje u mrežne industrije i infrastrukturu može pridonijeti poboljšanju konkurentnosti europodručja i potaknuti prijelaz na održiviji prijevoz. Osim toga, ulaganja u nematerijalnu imovinu kao što je istraživanje i razvoj te vještine bila bi ključna kako bi se tržište rada europodručja pripremilo za nadolazeće izazove.

- (6) Učinci gospodarskog rasta u proteklim godinama nisu se jednako osjetili unutar država članica niti među različitim regijama i zemljama. Iako su razine raspoloživa dohotka porasle, i dalje su ispod razina prije krize u više država članica europodručja. Broj osoba kojima prijeti rizik od siromaštva i socijalne isključenosti smanjuje se u većini država članica te je danas za 5 milijuna niži od najvišeg broja dosegnutog 2012., no i dalje je u europodručju iznad razina iz 2008. Nakon razdoblja povećanih razlika neke su države članice u proteklih nekoliko godina konvergirale u smjeru država s najboljim rezultatom u pogledu BDP-a po stanovniku. Međutim, udio dohotka osoba s najvišim razinama dohotka polako se povećavao u proteklom desetljeću te među državama članicama i dalje postoje velike razlike. Kako bi se promicala uzlazna konvergencija unutar država članica i među njima, bilo bi važno promicati politike koje su usmjerene na povećanje učinkovitosti i pravednosti u skladu s ciljevima održiva razvoja. One rezultiraju boljim makroekonomskim ishodima s ravnomjernije raspodijeljenom koristi za cijelo društvo, što također pridonosi poticanju kohezije u europodručju.
- (7) Dosljednost i uravnoteženost kombinacije makroekonomskih politika europodručja, uključujući monetarne, fiskalne i strukturne politike, ključne su za osiguravanje snažnog, uključivog i održivoga gospodarskog rasta i za učinkovito reagiranje na trajno nisku inflaciju, slabljenje ekonomskih izgleda i rizike za dugoročni rast. Europska središnja banka zadržava akomodativnu monetarnu politiku kako bi se inflacija usmjerila prema svojem srednjoročnom cilju, a pritom podupire rast i otvaranje radnih mjesta. Monetarna politika mora se dopuniti fiskalnom politikom, kao i strukturnim reformama u različitim sektorima, uključujući reforme nužne za dovršetak strukture ekonomske i monetarne unije.
- (8) Koordinacija nacionalnih fiskalnih politika uz puno poštovanje Pakta o stabilnosti i rastu, koja uzima u obzir raspoloživ fiskalni prostor i prelijevanja među državama članicama, podupire pravilno funkcioniranje ekonomske i monetarne unije. Očekuje se da će se fiskalna politika europodručja u 2020. i 2021. kretati od uglavnom neutralne do blago ekspanzivne. Istovremeno, nacionalne fiskalne politike još uvijek nisu dovoljno diferencirane s obzirom na raspoloživi fiskalni prostor u državama članicama. Provedba razboritih fiskalnih politika u državama članicama s visokim razinama javnog duga dovela bi do njegova smanjenja i manje izloženosti šokovima te omogućila dobro funkcioniranje automatskih stabilizatora u slučaju gospodarskog

pada. S druge strane, dodatnim poticanjem ulaganja i druge produktivne potrošnje u državama članicama s povoljnim proračunskim stanjem pridonijelo bi se kratkoročnom i srednjoročnom rastu i istodobno uravnoteženju gospodarstva europodručja. U slučaju pogoršanja gospodarskih izgleda, za podržavanje rasta u kratkoročnom razdoblju važno je donijeti povoljne fiskalne politike na ukupnoj razini koje su usmjerene na produktivnu potrošnju, uz istodobnu provedbu politika kojima se u potpunosti poštuje Pakt o stabilnosti i rastu, uzimajući u obzir specifične okolnosti pojedine države i uz maksimalno izbjegavanje procikličnosti.

- (9) Fiskalne strukturne reforme i dalje su ključne kako bi se poboljšala fiskalna održivost, jačao potencijal za rast i omogućile učinkovite fiskalne politike u slučaju gospodarskog pada. Dobrim funkcioniranjem nacionalnih fiskalnih okvira, zajedno s redovitim i temeljitim analizama rashoda te učinkovitim i transparentnom javnom nabavom, može se povećati učinkovitost i djelotvornost javnih rashoda te poboljšati vjerodostojnost i kvaliteta fiskalnih politika. Poboljšanjem strukture nacionalnih proračuna na prihodovnoj i na rashodovnoj strani, među ostalim premještanjem sredstava prema ulaganjima uspostavljanjem strategija javnog ulaganja, povećali bi se učinak javnih proračuna na rast i produktivnost te bi se počeli ispunjavati hitni dugoročni izazovi zelenih i digitalnih gospodarstava. Pojednostavnjenje i osuvremenjivanje poreznih sustava te suzbijanje poreznih prijevara, utaje i izbjegavanja plaćanja poreza, osobito mjerama protiv agresivnog poreznog planiranja, ključni su za stvaranje učinkovitijih i pravednijih poreznih sustava. Lakoća kojom se mobilni resursi mogu kretati unutar europodručja povećava mogućnosti porezne konkurencije. Stoga je koordinacija među državama članicama ključna kako bi se riješio problem premještanja dobiti, prekomjerne porezne konkurencije i sveopćeg snižavanja standarda u smislu oporezivanja dobiti. U tim nastojanjima izuzetno je važno postići sporazum o zajedničkoj konsolidiranoj osnovici poreza na dobit i sporazum o preispitivanju raspodjele dobiti među državama članicama te osigurati minimalnu razinu stvarnog oporezivanja. Porezno opterećenje u europodručju relativno je veliko i usmjereno na rad, dok porezi na imovinu i za zaštitu okoliša čine vrlo mali udio poreznih prihoda. Porezi na imovinu i za zaštitu okoliša mogu biti manje štetni za rast i ponudu i potražnju radne snage te mogu pridonijeti održivu rastu poticanjem „zelenijeg“ ponašanja potrošača i proizvođača. Oporezivanje bi trebalo više uzeti u obzir dimenziju klime i dosljednije rješavati pitanja emisija i istjecanja ugljika. Stoga će se u cilju prijelaza na zeleno gospodarstvo predložiti osmišljavanje proračunskih politika koje pogoduju preuzimanju obveza u području klime i preispitivanje Direktive o oporezivanju energije te, ako je potrebno, mehanizam za graničnu prilagodbu emisija CO₂ kako bi se izbjeglo istjecanje ugljika i zadržali jednaki uvjeti tržišnog natjecanja s poduzećima iz trećih zemalja.
- (10) Strukturne i institucionalne reforme kojima se povećava konkurentnost na tržištima proizvoda, promiče učinkovitost resursa te poboljšava poslovno okruženje i kvaliteta javne uprave, **uključujući učinkovitost pravosudnih sustava**, važne su za otpornost država članica europodručja. Otporne gospodarske strukture sprečavaju da šokovi imaju znatne i dugotrajne učinke na dohodak i ponudu radne snage te mogu olakšati funkcioniranje fiskalne i monetarne politike i ograničiti razlike, posebno u slučaju gospodarskog pada, stvarajući povoljnije uvjete za održiv i uključiv rast. Boljom koordinacijom i provedbom strukturnih reformi, osobito onih koje su propisane preporukama po državama članicama, mogu se stvoriti pozitivni učinci prelijevanja među državama članicama. U tom smislu nacionalni odbori za produktivnost mogu imati važnu ulogu u većem preuzimanju odgovornosti za reforme i poboljšanju

provedbe. Reforme su nužne i za suočavanje s hitnim dugoročnim izazovima kao što su klimatska tranzicija i tehnološka transformacija. Produbljivanje integracije jedinstvenog tržišta, koje se pokazalo kao glavni motor rasta i konvergencije među državama članicama, može pridonijeti i poticanju rasta produktivnosti.

- (11) Europskim stupom socijalnih prava utvrđuje se 20 načela za poticanje jednakih mogućnosti i pristupa tržištu rada, pravednih radnih uvjeta te socijalne zaštite i uključenosti. Osmišljen je kao putokaz za promicanje uzlazne konvergencije prema boljim uvjetima života i rada. Jača i uključivija gospodarstva i društva mogu poticati otpornost Unije i europodručja. Reforme i ulaganja u vještine, potporu u prijelaznim razdobljima zaposlenja i učinkovitiju socijalnu zaštitu važne su i za praćenje poštenog i pravednog prijelaza na zeleno i digitalno gospodarstvo. Puna provedba stupa na svim razinama s nužnim obzirom za odgovarajuće kompetencije bit će nužna za promicanje uzlazne konvergencije.
- (12) Reformama kojima se potiče sudjelovanje na tržištu rada, promiče otvaranje kvalitetnih radnih mjesta, pruža potpora tijekom prijelaznih razdoblja na tržištu rada, smanjuje segmentacija i promiče socijalni dijalog može se pridonijeti jačanju uključiva rasta, unaprijediti otpornost gospodarstva i automatska stabilizacija, smanjiti nejednakosti te pomoći u suočavanju sa siromaštvom i socijalnom isključenosti. Individualizirana potpora u prijelaznim razdobljima zaposlenja, osposobljavanje i prekvalifikacija ključne su za promicanje pravodobnog ponovnog uključivanja tražitelja posla na tržište rada. Pristup kvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju tijekom cijeloga života iziskuje odgovarajuće ulaganje kako bi se unaprijedili ljudski kapital i vještine, među ostalim u svjetlu digitalne i zelene tranzicije. Time se srednjoročno i dugoročno povećavaju zapošljivost, produktivnost, kapacitet za inovacije i plaće te se povećava otpornost europodručja. Zakonodavstvom o zaštiti radnih mjesta trebaju se osigurati pravedni i pristojni radni uvjeti za sve radnike, posebno s obzirom na pojavu netipičnih oblika zapošljavanja koji donose nove mogućnosti, ali i izazove povezane sa sigurnošću radnih mjesta i socijalnom zaštitom. Učinkoviti i održivi sustavi socijalne zaštite ključni su i za osiguravanje primjerenog dohotka i pristupa kvalitetnim uslugama. Mirovinske reforme i politike za uspostavljanje ravnoteže između poslovnog i privatnog života mogu u velikoj mjeri poticati sudjelovanje na tržištu rada, uz očuvanje dugoročne održivosti europskih sustava socijalne zaštite. Preusmjeravanje oporezivanja s rada moglo bi se prije svega usredotočiti na osobe s niskim dohotkom i primatelje drugog dohotka u kućanstvu. Neophodno je u zapošljavanje te socijalne i gospodarske reforme uključiti socijalne partnere radi odlučnijeg preuzimanja odgovornosti i podupiranja provedbe reformi.
- (13) Iako je financijski sektor europodručja postao stabilniji od krize, i dalje treba ukloniti određene slabosti. U više zemalja korporativni dug i dug kućanstava i dalje je visok te u mnogim slučajevima u nacionalnim poreznim sustavima i dalje postoji povlašten porezni tretman duga. Potreba za prilagodbom poslovnih modela banaka, niske kamatne stope i sve veća konkurencija drugih oblika financiranja i dalje predstavljaju pritisak na konkurentnost banaka. Ostvaren je trajan napredak u smanjenju rizika, posebno u pogledu smanjenja loših kredita. Ipak, u zemljama u kojima je udio loših kredita i dalje relativno visok potreban je daljnji trajan napredak i sve bi države članice trebale donijeti odgovarajuće politike kako bi spriječile gomilanje loših kredita. Komisija je u ožujku 2018. predstavila paket mjera za smanjenje rizika radi

rješavanja problema naslijeđenih loših kredita i sprečavanja njihova gomilanja u budućnosti. U okviru zakonodavnih mjera za smanjenje loših kredita u travnju 2019.⁵ donesena je uredba koja uvodi „zakonski propisan bonitetni zaštitni mehanizam“ kako bi se spriječio rizik nedovoljnih rezervacija za buduće loše kredite; potreban je daljnji napredak u suzbijanju loših kredita, posebno u smislu napretka u vezi s nacrtom Direktive o sekundarnim tržištima loših kredita. Kako je naglašeno u izvješću Komisije o sprečavanju pranja novca objavljenom u srpnju 2019.⁶, Uniji je potreban sveobuhvatniji pristup borbi protiv pranja novca i protiv financiranja terorističkih aktivnosti kako bi se uklonili utvrđeni strukturni nedostaci. To prije svega iziskuje bolju provedbu propisa i bolji nadzor s pomoću usklađenijeg djelovanja EU-a.

- (14) Ostvaren je napredak u uspostavi bankarske unije, među ostalim u okviru dogovora o ostvarenju zajedničkog zaštitnog mehanizma za jedinstveni fond za sanaciju, ali ona još nije dovršena. Osnovana je radna skupina na visokoj razini radi nastavka tehničkih priprema za pokretanje političkih pregovora za uspostavu europskog sustava osiguranja depozita. Taj je rad potrebno završiti zbog važnosti europskog sustava osiguranja depozita za stabilnu bankarsku uniju i u okviru šire strukture europske monetarne unije, što iziskuje mobiliziranje svih relevantnih elemenata za poticanje stabilnosti i učinkovitosti europskog bankarskog sektora. Konačno, Komisija je pripremila sve mjere navedene u uniji tržišta kapitala. Međutim, konkretna potpora u pogledu posebnih zakonodavnih inicijativa ponekad je bila nedovoljna te je potrebno pojačati nastojanja radi uklanjanja pravnih, poreznih i regulatornih prepreka osnivanju unije tržišta kapitala, posebno u pogledu pravila o pristupu financijama, nesolventnosti, nadzora i poreznih razlika te radi postizanja učinkovitija nadzora u EU-u. Potrebno je ocijeniti i ulogu i funkcioniranje tržišta državnih obveznica kako bi se riješio problem povezanosti banaka i država.
- (15) Jačanje strukture ekonomske i monetarne unije iziskuje prioritarno ispunjenje mjera utvrđenih u izjavi sa sastanka na vrhu država europodručja iz prosinca 2019., ali i Komisijinih prijedloga o utvrđivanju daljnjih koraka na putu dovršetka ekonomske i monetarne unije. U Komunikaciji iz lipnja 2019. o produbljenju europske ekonomske i monetarne unije: „Pregled napretka četiri godine nakon Izvješća petorice predsjednika“ prikazuje se trenutačno stanje i navode područja na koja bi trebalo usmjeriti reformske napore u kratkoročnom i srednjoročnom razdoblju. Postignut je određen napredak u ostvarenju ekonomske unije, s političkim dogovorom o proračunskom instrumentu za konvergenciju i konkurentnost u europodručju. U tijeku su rasprave o poboljšanju skupa alata europskog stabilizacijskog mehanizma i reviziji ugovora o njegovu osnivanju. Međutim, u Vijeću nije bilo rasprava o funkciji fiskalne stabilizacije u europodručju niti o reformi upravljanja europodručjem. Komisija namjerava predložiti europski sustav reosiguranja naknada za slučaj nezaposlenosti kako bi bolje zaštitila građane u slučajevima gospodarskih šokova.
- (16) Dovršetak ekonomske i monetarne unije doveo bi do boljih makroekonomskih ishoda. Nedovršena ekonomska i monetarna unija sprečava financijsku integraciju.

⁵ Uredba (EU) 2019/630 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 u pogledu minimalnog pokrivača gubitka za neprihodujuće izloženosti, SL L 111, 25.4.2019., str. 4.

⁶ Komunikacija COM (2019) 360 final Komisije Europskom parlamentu i Vijeću od 24. srpnja 2019. Prema boljoj provedbi EU-ova okvira za sprečavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma.

To ograničava mogućnosti financiranja za nužna ulaganja u cilju poticanja uključivog, produktivnog, održivog i stabilnoga gospodarstva. Nedovršena ekonomska i monetarna unija sprečava i neometan prijenos monetarnih politika u cijelom europodručju i ograničava sposobnost Europe da odredi svoju gospodarsku sudbinu. Osim toga, nedostatak središnje funkcije fiskalne stabilizacije znatno oslabljuje kapacitet protucikličke fiskalne politike europodručja. Nadalje, prelazak na međudržavna rješenja nije popraćen primjerenom odgovornošću na razini EU-a. Stoga bi poboljšanja u upravljanju tijelima europodručja bila presudna za povećanje demokratske odgovornosti. Jačanje ekonomske i monetarne unije ključno je kako bi se povećao europski utjecaj u svijetu, razvila međunarodna uloga eura i pridonijelo otvorenom, multilateralnom globalnom gospodarstvu koje se temelji na pravilima. Važno je da se nastave otvorene i transparentne rasprave s državama članicama izvan europodručja, uz puno poštovanje unutarnjeg tržišta Unije.

PREPORUČUJE da u 2020. i 2021. države članice europodručja u okviru Euroskupine pojedinačno i zajednički poduzmu sljedeće:

1. Države članice europodručja s deficitom tekućeg računa ili visokim vanjskim dugom da nastave reforme za poticanje konkurentnosti i smanjenje vanjskog duga. Države članice europodručja s velikim suficitom tekućeg računa da osnaže uvjete kojima se potiče rast plaća, uz poštovanje uloge socijalnih partnera, i provode mjere kojima se potiču javna i privatna ulaganja. Sve države članice da potiču produktivnost poboljšanjem poslovnog okruženja i kvalitete institucija te jačaju otpornost poboljšanjem funkcioniranja tržišta dobara i usluga, posebno produbljenjem jedinstvenog tržišta. Podupiru pravedan i uključiv prijelaz na konkurentno zeleno i digitalno gospodarstvo materijalnim i nematerijalnim ulaganjima, ujedno privatnim i javnim.
2. Države članice s visokim razinama duga da nastave s razboritim politikama radi vjerodostojnog i održivog smanjenja javnog duga. Države članice s povoljnim fiskalnim položajem da iskoriste taj položaj za daljnje poticanje visokokvalitetnih ulaganja. U slučaju pogoršanja gospodarskih izgleda, provode povoljne fiskalne politike na agregatnoj razini, uz istovremenu provedbu politika kojima se u potpunosti poštuje Pakt o stabilnosti i rastu, uzimajući u obzir specifične okolnosti pojedine države i uz maksimalno izbjegavanje procikličnosti te da budu spremne na koordinaciju politika u Euroskupini. Poboljšaju učinkovitost nacionalnih fiskalnih okvira i kvalitetu javnih financija te donesu poreze koji pogoduju rastu i druge relevantne proračunske mjere kojima se potiče održivo gospodarstvo. Podupiru i provode djelovanje EU-a na suzbijanju agresivnog poreznog planiranja i bore se protiv snižavanja standarda u oporezivanju poduzeća.
3. Jačaju sustave obrazovanja i osposobljavanja te ulaganje u vještine. Povećaju učinkovitost aktivnih politika tržišta rada kojima se podupire uključivanje na tržište rada i uspješni prijelazi na tržištu rada, među ostalim na radna mjesta usmjerenija na digitalno i zeleno gospodarstvo. Promiču sudjelovanje na tržištu rada, uključujući sudjelovanje žena, i preusmjere poreze s rada, posebno za osobe s niskim dohotkom i primatelje drugog dohotka u kućanstvu. Potiču otvaranje kvalitetnih radnih mjesta i pravedne radne uvjete te suzbijaju segmentaciju tržišta rada. Poboljšaju pristup primjerenim i održivim sustavima socijalne zaštite. Povećaju učinkovitost socijalnog dijaloga i promiču kolektivno pregovaranje.
4. Dovrše bankarsku uniju započinjanjem političkih pregovora o europskom sustavu osiguranja depozita, poduzmu korake za poboljšanje upravljanja krizom i uspostave

rezervacije za likvidnost u slučaju sanacije i zaštitni mehanizam za jedinstveni fond za sanaciju. Osnaže europski regulatorni i nadzorni okvir, među ostalim jačanjem nadzora i provedbe propisa za sprečavanje pranja novca. Promiču propisno razduživanje visokih razina privatnog duga, među ostalim i uklanjanjem povlaštenog poreznog tretmana duga. Nastave s poticanjem brzog smanjenja razine loših kredita banaka u europodručju i spriječe njihovo gomilanje. Ponovno uložite napore da se dovrši unija tržišta kapitala.

5. Ostvare znatan napredak u produbljenju ekonomske i monetarne unije brzom provedbom mjera utvrđenih u izjavi sa sastanka na vrhu država europodručja iz prosinca 2019. i napretkom u svim drugim aspektima u cilju jačanja međunarodne uloge eura i ostvarenja gospodarskih interesa Europe na globalnoj razini. Prodube ekonomsku i monetarnu uniju i osnaže njezinu demokratsku odgovornost, uz potpuno uvažavanje unutarnjeg tržišta Unije te otvoreno i transparentno u odnosu na države članice izvan europodručja.

Sastavljeno u Strasbourgu 17.12.2019.

*Za Vijeće
Predsjednik*